

ni cum suis ferocissimis regibus usque Norvegiam, maximam partem Hiberniæ, cum sua nobilissima civitate Dublinæ, Anglorum regno subjugare; quos etiam omnes meis imperiis colla subdere, Dei favente gratia, coegi.

Quapropter et ego Christi gloriam et laudem in regno meo exaltare, et ejus servitium amplificare, devotus disposui, et per meos fideles fautores, Dunstanum videlicet archiepiscopum, et Athelwoldum ac Oswaldum episcopos (quod mihi Patres spirituales et consiliatores elegi) magna ex parte, secundum quod disposui, perfecì, etc.

Si quidem temporibus antecessorum meorum regum Anglorum, monasteria, tam monachorum quam virginum, destructa, penitus rejecta in tota Angliæ erant, quæ ego ad Dei laudem pro remedio animæ meæ reparare, et servorum et ancillarum Dei numerum multiplicare devovi. Et ipsis supradictis meis cooperantibus strenue annitentibus, jam quadraginta et septem monasteria cum monachis et sanctimonialibus constitui: et si Christus vitam mihi tandiu concesserit, usque ad quinquagesimum remissionis numerum (*id est* jubilæi), meæ devotæ Dei munificentiae oblationem protendere decrevi.

Unde nunc in præsentem monasterium, quod prædictus reverendus episcopus Oswaldus, in sede episcopali Wigornie, in honore sanctæ Dei genitricis Mariæ amplificavit, et eliminatis clericorum natiis et spurcis lasciviis, religiosis Dei servis monachis meo consensu et favore consultus [*at.*, suffultus] locavit: ego ipsis monasticæ religionis viris regali auctoritate confirmo, et consilio et astipulatione principum et optimatum meorum corroboro et con-

signo, ita ut jam amplius non sit fas neque jus clericis reclamandi quidquam inde; quippe qui magis elegerunt, cum sui ordinis periculo et ecclesiastici beneficii dispendio, suis uxoribus adherere quam Deo caste et canonice servire. Et ideo cuncta quæ illi de ecclesia possederunt, cum ipsa ecclesia, sive ecclesiastica, sive secularia, tam mobilia quam immobilia, ipsis Dei servis monachis ab hac die perpetualiter regni munificentiae jure deinceps possidenda trado et consigno, ita firmiter, ut nulli principum, nec etiam ulli episcopo succedenti, fas si aut licitum quidquam inde subtrahere, aut pervadere, aut ab eorum potestate subripere, et in clericorum jus iterum traducere, quandiu fides Christiana in Angliæ perduravit, etc.

Facta sunt hæc anno Dominicæ incarnationis 964, indictione viii, regni vero Edgari Anglorum regis sexto, in regia urbe quæ ab incolis . . . . nominatur; in natali Domini, festivitate sanctorum Innocentium, feria quarta.

SUBSCRIPTIONES.

Ego Eadgar, basileus Anglorum et imperator regum gentium, cum consensu et principum et archiepiscoporum meorum, hanc munificentiam signo crucis corroboro.

Ego Ælfrith, regina consensi, et signo crucis confirmavi.

Ego Dunstan, archiepiscopus Dorobernensis Ecclesiæ Christi, consensi et subscripsi.

Ego Oscitel, archiepiscopus Eboracensis Ecclesiæ, consensi et subscripsi.

Ego Aferic, dux.

Ego Bruthnod, dux.

Ego Adrigari, dux.

## CHARTA REGIS EDGARI

NOVO WINTONIÆ MONASTERIO QUOD HYDAM VOCANT

Concessa,

*In qua angelorum refert creationem atque lapsum, hominem fieri ad capessendum cum prole sua vacuum jam ipsorum ordinem. Invidet, inquit, hoc diabolus, fraudeque circumventum sui cum prole reddit similem; hos misertus Christus redemit, et hos inter ipsum regem Edgarum, qui tanta raptus benignitate, totum se effundit in gratitudinem et bona opera. Christo igitur et familiæ suæ plurima condidit monasteria, unumque hoc Wintoniæ; cujus cænobilis vitæ regulas et honestatis imponit, tam ecclesiasticas quam sæculares.*

(Anno 966.)

(12) Incipit charta privilegii Edgari benignissimi principis concessa novo monasterio Wintonio quod modo Hyda appellatur; cujus rubrica sic cancellatur:

EDGAR rex hoc privilegium novo edidit monasterio, ac

omnipotenti Domino ejusque genitrici Mariæ ejus laudis magnalia concessit.

CAPITULUM I.

Omnipotens, totius machine conditor, ineffabili pietate universa mirifice moderatur quæ condidit,

(12) Ex chronico monasterii Wintoniensis quod Hyda dicebatur,

qui cœterno videlicet Verbo, quædam ex nihilo edidit, quædam ex informi subtilis artifex propagavit materia. Angelica quippe creatura, ut informis materia, nullis rebus existentibus, divinitus formata luculento resplenduit vultu. Male, proh dolor! libero utens arbitrio, contumaci arrogans fastu, Creatori universitatis famulari dedignans, semetipsum Creatori æquiparans, æterni barathri incendiis cum suis complicibus demersus, jugi merito cruciatur miseria. Hoc itaque themate totius sceleris peccatum exorsum est.

II. *Quare hominem condidit, et quid ei commisit.*

Evacuata animaque [forte, namque HARD.] polorum sede, et eliminata tumidi fastus spurcitia, summus totius bonitatis Arbitrator lucidas cœlorum sedes non sine cultore passus torpere, formatis ex informi materia diversarum rerum speciebus, hominem tandem ex limo conditum, vitæ spiraculo ad sui formavit similitudinem, cui universa totius cosmi superficie condita subjiciens, seipsum suosque posteros sibi subjecit, quatenus ejus exsecutura posteritas angelorum suppleret numerum, cœlorum sedibus superbia turgente detrumsum.

III. *Qualiter in paradiso sine crimine conversatus sit.*

Qui paradisiacæ voluptatis amœnitate locatus, nullius rei patiebatur dispendium, sed ei totius mundi ad votum suppeditabat facultas. Totius namque bonitatis ubertate fruente nulla ei res instita resistebat. Amore Altithrono devote obsequenti creatura cuncta famulabatur subjecta. Fruebatur lætabundus Creatoris tripudio, et angelorum alacriter utebatur consortio. Non eum corporalis debilitabat imbecillitas, nec animi affligebat anxietas. Non thypho levis raptabatur superbix, sed suo se conjungens auctori, humilis pollebat mirifice. Non eum inanis tumidum vexabat gloria, sed devotum Creatoris magnificabat memoria. Non invidia eum alieno torquebat profectu, sed charitas jugiter lætabatur amplexu. Non ira cruciabatur infestus, sed charitatis tranquillitate læviabatur patientissimus. Non eum tristitia mœrore dejiciebat, sed gaudii spiritualis spe polente florebat. Non avaritia nimium incitabatur cupidus, sed dapsilitatis studio exercebatur largissimus. Non illicito massicus delectabatur edulio, sed parcitate contentus licito utebatur cibario. Non luxuria eum stimulabat nefaria, sed continentia competens constringebat ad præmia; omnium polycrates virtutum, cunctis carens adversis, omnibus florens prosperis, rite pollebat ingenus.

IV. *Quomodo cœlum sine morte conscendere confidebat, et diabolus invidus ne ascenderet impediabat.*

Qui prole ad numerum patrata, superbientium angelorum universa comitante prosapia, sine loto [forte, sine loco., HARD.] gustato ligni veliti fructu, æthereos æternæ beatitudinis suggestus triniatim

A cum Domino regnans conscendere macrobius confidebat. Invidus igitur hoc animadvertens Zabulus, nimia percussus invidia, rimari callide versutus cœperat, qui insidiis, ne ad tantam numinis conscenderet gloriam, subdolos deciperet; pro nihilo forte ducens concessa, illicita nimium allubescendo laudans, mulierem admodum fragilem pellexit. Quæ sui detrimenti minime contenta, virum muliebriter victum blandis suasionibus delinitum, exili, heumalo gustato sibi similem faciens, perdidit.

V. *Quomodo in hac miseria omnibus privati virtutibus deficiunt, tandemque cataclysmate de . . . . [lege dempti., HARD.].*

Utrique tandem præfatis privati edonariis, paradisi eliminati metis, in præsentis vitæ ærumna miserimi dejiciuntur, contemnentes conditorem, a cunctis insequuntur creatis. Vita desiit, mors inolevit. Virtutum caterva recedente, vitiorum cumulus successit. Succedente nepotum prosapia, successit cumulata criminum collegio (collectio): universi cum suis sceleribus cataclysmate dempti, tandem, octo utriusque sexus reservatis, tabescendo deficiunt. Vitiis copiose surgentibus, Conditor se hominem fecisse indoluit. Postremo misericors mortalibus, ut pollicitus est, succurrit.

VI. *Quomodo Christus natus sua nos passione redemit, et cœlos conscendere fecit.*

Stella emicuit matutina, quæ suo radio mundi tenebras fugaret. Fausta resplenduit Maria, cujus utero virginali Christus ineffabiliter editus, peccatorum tenebras mediator clementissimus dempsit. Viguit Christus virtutibus plenus. Incanduit Judæa ingenti rancore repleta. Carnem suscipiens pro nobis pati voluit; quod ejus permissu infelix audactor complevit Judæa. Ligno quippe perditum, ligni scandens gabulum, genus redemit humanum. Universas namque hominum dæmon nationes ludificando insultans, jure ut mandati transgressorem possidens, morte multabat perpetua. Sanguis vero a mortuis ultorem trophæo crucis divisit. Prædam de perfidileonis ore tulit, secumque super æthera vehens superius angelorum cœtibus consociavit, ut cum eo communi contubernio fruente, bonitate perspicui, virtutum omnium ubertate referti, expertes peccati, omni contagione privati, sine fine post diem judicii restauratis corporibus exsultantes regnarent. Hanc præcipuam sine dubio gloriam credentibus, qui Trinitatis veræque unitatis fidem bonis insudantes operibus sectantur, pollicitus, non credentibus supplicium minatus æternum perpetuis barathri incendiis, justissime sponondit.

VII. *De benevolo regis meditamine.*

Hinc ego Edgarus, divina favente gratia totius Albionis basileus, rimari magnopere cœperam quid operum studio exercebam, ut ad tantam gloriam perveniens, Christi sanctorumque ejus cœlo collocatorum contubernio coronatus fruerer, tan-

lamque inferni miseriam divitarem. Instigante etenim Domini clementia, occurrit animo ut ipse criminibus cessarem cunctis, atque bonis operibus insistens, forma factus gregi, quousque nostri regiminis gubernamine degentes lucrifacerem. Quosdam igitur suasionibus invitans ad præmia, quosdam terroribus compellens ad gloriam, bona ædificans, mala, ut Domino faciente potui, dissipavi. Scriptum quippe per Jeremiam memini prophetam : *Ecce constitui te super gentes et super regna, ut evellas, et destruas, et disperdas, et dissipas, et ædifices, et plantes* (Jerem. i). Talibus igitur exhortatus doctoribus, quibus nos Dominus per prophetam clementer admonuit, agens Christo favente in terris quod ipse juste egit in cælis, extricans videlicet Domini cultura criminum spurcitas, virtutum semina sedulus agricola inserui.

VIII. *Qua ratione clericos eliminans, monachos collocavit.*

Timens ne æternam incurrerem miseriam, si adepta potestate non facerem quod ipse, qui operatur omnia quæ in cælo vult et in terra, suis exemplis justus examinador innotuit, vitiosorum cuneos canonicorum e diversis nostri regiminis cœnobii Christi vicarius eliminavi; quod nullis mihi intercessionibus prodesse poterant, sed potius, ut beatus ait Gregorius, justis vindictam Judicis provocarent, qui vicariis vitiorum nævis contaminati, non agentes quæ Deus jubendo volebat, omnia quæ volebat rebelles faciebant; avidus inquisitor advertens gratos Domino monachorum cuneos, qui pro nobis incunctanter intercederent, nostri juris monasteriis devotus hilariter collocavi.

IX. *Quod sancti Spiritus gratia compunctus abbatem et monachos in novo constituit monasterio.*

Hæc itaque ratione, sancti Spiritus attactus flamine, locum Domini mundans Wintoniensis ecclesiæ, novi monasterii arcisterium [*forte, asceterium. HARB. hoc est, monasterium*] nostro salvatori ejusque genitrici semper virgini Mariæ, et omnibus apostolicis, cum cæteris sanctis, dicatum restauravi. Sciens scriptum : Consentientes et facientes pari constringuntur pœna rebellionis, Omnipotentis voluntati obviantes. Possessionem Domini usurpare non sustinens, clericos lascivientes repuli, ac veros Dei cultores monachico gradu fungentes, qui pro nostris nostrorumque inibi quiescentium excessibus sedulo intercederent servitio, quo eorum intercessionibus nostri regiminis status vigeret munitus, abbatem Christo cooperante eligens, Altithrono subjectus illic devote ordinavi. Hoc subnixè efflagitans depono, ut quod in suis egi, hoc agat in mihi ab ipso collatis, scilicet adversarios nostros dejiciens, amicos sublimando provehat, ut inimicos sanctæ Dei Ecclesiæ deprimens, amicos ejus monachos videlicet beatificans justificavi.

X. *De illorum anathemate qui monachis insidiantur.*

Si autem qualibet occasione, diabolo instigante, contigerit, ut fastu superbientis arrogantia, dejecti canonici, monachorum gregem, quem ego venerans cum pastore in Dei constitui possessione, dejicere insidiando voluerint, agatur de eis et de omnibus qui quolibet munere cæcati juvamen eis impenderint, quod actum est de angelis superbientibus, et de protoplasto diaboli fraude seducto, ut paradisi videlicet limitibus [*forte, liminibus. HARB.*] sublimibusque cœlorum sedilibus ejecti, cum his qui Domini famulatum aspernantes contempserunt, harathi incendiis detrusi, jugi crucientur miseria. Nec inde evulsi se gloriantur evasisse tormenta, sed cum Juda Christi proditore ejusque complicibus. Acheronte conglutinati, frigore stridentes, fervore perusti, lætitia privati, mœrore anxii, catenis igneis compediti, lictorum metu percussi, scelerum memoria confusi, totius bonitatis recordatione semoti, æterno lugubres puniantur cruciatu.

XI. *Item de anathemate insidiantium.*

Qui autem jam prædictos novi Wintoniensis ecclesiæ cœnobii monachos, vel quoslibet ejusdem ordinis nostro regimine degentes, monasteriis, quæ vitiorum spurcitiis expurgans, Jesu Christo Domino nostro, victo dæmone, acquisivi, eliminare presumpsit voluerit, anathema sit; et eadem maledictione qua Cain parricida, qui fratrem suum Abel, stimulante invidia, lividus interemit mastigia, adductus est, sine termino teneatur obnoxius; atque in Dei persecutione continuo perseverans, in hac vita nullum dignitatis acquirat honorem, nec in futuro sine miseria nunquam persistat, sed cum Anania et Saphira una Styx porragine [*forte voragine*] ejulantem crucians complectatur.

XII. *De benedictione monachos venerantium.*

Quicumque prætitulatos monachos bonis quibuslibet locupletans ditare voluerit, Creator cunctitens clementer eos eorumque progeniem totius ubertate prosperitatis hic et in futuro sæculo ditando locupletet. Scriptis decenter eorum in libro vite nominibus, cum Christo portionem in cœlorum habitaculis habeant, qui monachos suos, quos nostris congregatos temporibus possidet, vel verbis, vel factis, sanctitatis studio honoraverint.

XIII. *Quales et qualiter monachi in hoc monasterio conserventur.*

Regulares igitur monachi, non sæculares, in præfato, Christo comite, degentes monasterio, regulæ moribus obtemperent, Patres venerantes spirituales, sanctorum Patrum imitentur exempla, nil agentes, nisi quod communis monasterii regula, vel majorum demonstravit norma. A sæcularibus igitur pompæ remoti, toto nisu corporis custodiant et animæ castitatem. Humilitatis studio pollentes, et corpus parcimonie vigore minuente, alacri constringant animo. Civium convivæ intra urbem perpetuo interdicta fieri erubescant. In civitate degentes, in refectorio pom-

paticas lascivasque sæcularium delicias ut melancholiam aporiantes, licitis charitatum utantur cihariis; extra refectorium autem minime, nisi in domo infirmorum ægroti decubuerint, edentes licite quæ juesi fuerint. Sacri summique ordinis hospites, si ratio exegerit, et peregrini ordinati, longo terrarum spatio venientes, ad abbatis mensam in refectorio cautissime invitentur; laicis in hospitio condecens exhibeatur humanitas. Monachorum quispiam manducandi vel bibendi cum eis secundum Patrum decreta licentiam non habeat; in refectorio autem edendi causa vel bibendi non introducantur, Pauperes, ut Christi, ingenti cordis suscipiantur tripudio.

XIV. *De abbatum electione.*

Divinarum studio Scripturarum luculentissimo eruditi, orationum frequentia assidue occupati, charitatis amplexu lætissimi, fidei exercitio promptissimi, spe provehente sincerissimi, pace concorditer fixi, omniumque virtutum flore decorati, ad finem usque, cæptum tantæ bonitatis initium, Christo juvante, perducentes, eadem gloriosi fruuntur libertate, quam beatus patronus Benedictus omnibus regulæ præcepto subjectis instituit, scilicet ut post abbatis obitum tunc temporis regentis, abbatem. . . . ordinent congregatione, quem sibi omnis concors congregatio, sive pars quamvis minima congregationis, salubriori elegerit consilio.

XV. *Qualiter rex abbatem et monachos venerans muniat.*

Reges itaque, quicumque nostri fuerint successores, nullam extraneam personam jus tyrannidis super monachos exercentem imponant, ne forte Deus eos damnans, et regno deponat et vita. Electum vero a fratribus Christi vicarium dignanter suscipiant, eoque charitatis igne succensi locupletando venerentur; juvamen, in quantum indigerit, Christi amore compuncti, alacriter impendant. Mutuo namque confortati juvamine, in nullo a regulæ præceptis discordantes, Domini gregem, non mercenarii, sed pastores fideissimi, luporum rictibus eximentes, latrepidi defendant.

XVI. *Qualiter abbas et monachi regem a dæmonum tentatione eripiant.*

Abbas autem armis succinctus spiritualibus, monachorum cuneo hinc inde vallatus, charismatum celestium rore perfusus, aereas dæmonum expugnans versutias, regem, omnemque sui regiminis clerum, Christo, cujus virtute dimicant, juvante, a rabida hostium persecutione invisibilium solerter spiritus gladio defendens, fidei scuto subtili protegens tutamine, robusto prælians triumpho, miles eripiat imperterritus.

XVII. *Qualiter rex abbatem et monachos ab hominum persecutione defendat.*

Rex itidem terrenus, celestis castra regis fortissimo roborans munimine, armis sæcularibus visibiles expugnans adversarios, hostiumque rabiem sæ-

vientium annihilando dejiciens, Conditoris sui pascua gregemque sollicita inexpugnabilis tuatur custodia, quatenus ad vitæ bravium perveniens, æternis tripudians fruatur bonis, quæ nec oculus videre aliquatenus potuit humanus, nec in hominis cor ullatenus ascendit quæ præparavit Deus diligentibus se.

XVIII. *De monasticæ possessionis libertate.*

Sint præfati monasterii rura, omnis monachorum possessio, in rebus magnis vel modicis, internis vel externis, in urbanis vel suburbanis, prædiis, campis, pratis, pascuis, silvis, molendinis, rivulorum cursibus, æterna libertate in Christi nomine ejusque Genitricis ditata.

XIX. *Quod nullus sæcularium monasterii possessionem illicite usurpet.*

Sæcularium quispiam ausu temerario jus tyrannidis non in Christi cultura præsumptuosus exerceat; non minuet, instigante diabolo, quod sancti Spiritus instinctu tam a me quam a prædecessoribus meis, necnon a catholicis utriusque sexus hominibus, largiflua concessum est dapsilitate.

XX. *De benedictione argentium.*

Argenti tribuat rerum cunctarum Opifex tranquillum vitæ præsentis excursus, longævum instantis temporis, futurum æternæ beatitudinis talionem, sufficientem victualium ubertatem, interminabile prosperitatis augmentum, copiosum virtutum omnium juvamen.

XXI. *De maledictione minuentium.*

Minuentem perpetua possideat miseria; in Domini manens persecutione, ejus Genitricis sanctorumque omnium incurrat offensam; præsentis vitæ adversitas illi semper eveniat; nulla eis bonitatis accidat prosperitas; omnia ejus peculia inimici astantes diripiant; in futuro autem, æterni miserrimum cum hædis in sinistra positum damnent cruciatus, si non satisfactione emendaverit congrua quod in Domini usurpans detraxit censura.

XXII. *Quibus modis sæcularibus obtemperant, et quod nullus reatus hoc Domini privilegium minuere valeat.*

Tribus tantummodo causis, sæcularibus obtemperant præceptis, rata videlicet expeditione, pontis, arcisve constructione; alias æterna ditati gloriantur libertate. Reatus quidpiam si, incitante dæmone, seductus, vel abbas, vel fratrum aliquis fragiliter, quod absit, contraxerit, justitia purgante secundum regulæ præceptum abolutus damnetur, maneatque præfate munificentiae libertas Altithrono per nostram humilitatem oblata, ad monachorum usus gratuite sibi famulantium inviolabilis, æterna libertate jucunda, quia Deus, qui hanc privilegii largifluam donationem, locumque cum universa monachorum familia, juraque omnia sacro subjecta cœnobio possidet, nunquam reatum commisit, nec ullo unquam tempore committet. Sit igitur præfata libertas æterna, quia Deus libertatis possessor æternus est.

XXIII. *Quoties et quare in anni circulo hoc fratribus A legatur privilegium.*

Anno incarnationis Dominicæ nongentesimo sexagesimo sexto scripta est hujus privilegii syngrapha, his testibus consentientibus, quorum inferius nomina ordinatim charaxantur.

**SUBSCRIPTIONES.**

Ego Edgar, divina largiente gratia, Anglorum basileus, hoc privilegii donum nostro largiens Redemptori, locoque ejus sanctissimo, primus omnium regum, monachorum inibi collegium constituens, manu propria signum hagiæ crucis imprimens confirmavi.

Ego Dunstan, Dorobernensis Ecclesiæ archiepiscopus, largifluam benevoli regis donationem venerans, crucis signaculo corroboravi.

Ego Eadmund, clytos legitimus præfati filius, crucis signaculum, infantuli florens ætate, propria indidi manu.

Ego Edward, eodem rege clyto procreatus, præfatam patris munificentiam crucis signo consolidavi.

Ego Ælfthryth, legitima præfati regis conjux, mea legatione monachos eodem loco rege annuente constituens, crucem impressi.

Ego Eadgifa, prædicti regis ava, hoc opus egregium crucis thaumate consolidavi.

Ego Oscytl, Eboracensis Ecclesiæ archiepiscopus, firmavi.

Ego Athelwold, Ecclesiæ Wintoniensis episcopus, regis gloriosissimi benevolentiam, abbatem mea altum mediocritate, et alumnos quos educavi, illi commendans, crucis signaculo benedixi.

Ego Ælfstan, Londoniensis Ecclesiæ pontifex, consolidavi.

Ego Osulf, episcopus, confirmavi.

Ego Oswald, episcopus, consignavi.

Ego Bysentelm, episcopus, confirmavi.

Ælfestan, episcopus, consolidavi.

Ego Eadelm, episcopus, confirmavi.

Ego Athulf, episcopus, consignavi.

Ego Urynryge, episcopus, confirmavi.

Ærowig, abbas, consolidavi.

Ego Osgar, abbas, consignavi.

Ego Orobyrihe, abbas.

Ego Ælfstan, abbas.

Ego Adelgar, abbas primus huic loco abbas ordinatus.

Ego Osdgar, dux.

Ego Æthelstan, dux.

Ego Athelwine, dux.

Ego Æthelweard, m.

Ego Elfweard, m.

Ego Wulrtan, m.

Omnes qui nominatim huic privilegio regis jussu descripti videntur, posteritatis nostræ prosapiam subnixæ deprecamus, ut manuum nostrarum vadimonium Christi cruce firmatum nequaquam violantes irritum faciant; si successorum quispiam humilitatis ansu violare præsumpserit, corporis et sanguinis Jesu Christi participatione privatus, perpetua damnatus perditione, anathema sit, nisi divino propitiante respectu ad humilem satisfactionem respiciens conversus fuerit.

**ALIA CHARTA EDGARI REGIS.**

*Qua nullos unquam fuisse perhibet in Wintoniensi hoc cœnobio monachos, ante hos quos ipse jam introduxit e monasterio Abingtoniensi.*

Annuaente Altithroni moderatoris imperio totius Albionis triniatim potitus regimiae, non immemor ob hoc recidiva fore concessa, ut his strenue æterna lucrarer; quapropter ego Edgar, totius Britannis basileus, quasdam villas, ut nominantur, Dunkitons habens, quinque hydas terræ, et ecclesiam Sæcyse, cum viginti octo hydys terræ, et ecclesiam Titlescumbe cum decem hydys terræ, et quandam ruris portionem, duos videlicet cassatos terræ, loco qui celebri Wynterburna nuncupatur vocabulo, do et concedo in puram et perpetuam elemosynam novæ Wintoniensi ecclesiæ, B. Petro apostolorum principi dicatæ, necnon S. Edotio, cujus reliquie inibi miraculis clarescunt, cum omnibus utensilibus, prætis videlicet, pascuis, rivulis, æterna largita sint hereditate perspicuis, ut canonicos qui incorrigibiles perdurarent de ecclesiæ dicta ejeci, monachos de Abundonia loco substitui. Sint autem prædictæ villæ, rus, mansiones, terræ, rivuli, omni terrenæ servitutis jugo liberæ in perpetuum, tribus exceptis, rata videlicet expeditione, pontis, arcisve restauratione. Si quis autem hanc nostram donationem in aliud quam constitutum transferre voluerit, privatus consortio sancti Dei Ecclesiæ, æternis barathri incendiis lugubrijugiter cum Juda Christi proditore ejusque complicibus puniatur, si non satisfactione emendaverit congrua quod contra nostrum deliquit decretum.

**LEGES ECCLESIASTICÆ REGIS EDGARDI**

*Ut per se habentur in Saxonico libro, a sæcularibus disjunctæ, et a Lombardo veræ.*

**TITULI CAPITULORUM.**

I. *De immunitate Ecclesiæ, et debitis eidem reddendis.*

II. *De censu ecclesiastico, sive primitiis seminum.*

III. *De decimis.*

IV. *De denario in domos singulas imposito.*

V. *De diebus festis, et jejuniis.*

**LEGES EDGARI REGIS.**

Leges, quas Edgarus rex frequenti senatu ad